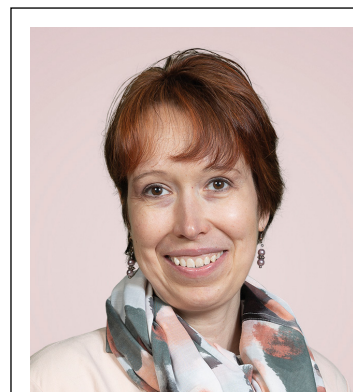

Erfarenheter från distansundervisningen i Finland

Katja Härmäläinen är legitimerad lärare i svenska och engelska. Hon arbetar som lektor och språkköordinator vid Yrkeshögskolan Metropolia, Helsingfors, Finland. Hon är också medlem i styrelsen för Svensklärarna i Finland r.f. och nätverket Nordspråk.

I Finland har man likadana erfarenheter från distansundervisningen som i Sverige. Övergången till distansundervisningen skedde relativt snabbt i mars 2020. Mitt i allt var man i en situation som man inte ens hade tänkt på i början av året 2020: Inte bara undervisningen och handledningen av studerandena utan alla tentamina – både skriftliga och muntliga – och lärarmöten skulle arrangeras på distans. Både lärarkåren och studerandena befann sig i en alldeles ny situation, men det fanns inga andra alternativ, för det fanns inga botemedel eller vaccinationer mot coronaviruset som orsakade covid-19.

Övergången till distansundervisningen var ett faktum, och hur lyckad den blev, beror på vem man frågar. En liten del av högskolornas utbildningsprogram och kurser hade redan från första början planerats och genomförts som distansundervisning. De studerande som deltog i dessa s.k. satellitutbildningar hade inte några större problem med övergången till distansundervisning, för de hade vetat redan vid ansökningen till utbildningsprogrammet att allt skulle ske på nätet.

Den stora majoriteten hade ändå valt närstudier på campus. Bland dem fanns det studerande som hade bra resurser, utrustningar och möjligheter till distansundervisning. De hade ett bra ställe – kanske hemma eller någon annanstans – där de kunde studera ostörda.

Men det fanns också studerande som inte var så lyckligt lottade. De fick

inte stöd hemifrån, hade kanske inte möjlighet till en egen dator, utan måste använda sin egen mobil när de deltog i lektioner och föreläsningar. De hade valt närstudier, och nu hade de kanske tappat sin motivation när de inte fick träffa lärare, klasskamrater och kompisar, och de var studerande som jag själv var ganska orolig för, för de behövde mycket hjälp och stöd.

Till och med lärarna befann sig i olika positioner: Jag hade undervisat i språk på distans en ganska lång tid, så jag hade erfarenheter av vad man kunde göra, vad som inte fungerade och hur man skulle förändra klassundervisningen till distansundervisning. Högskolorna hade dessutom tillgång till egna Helpdesk-tjänster, och min högskola, Yrkeshögskolan Metropolia arrangerade också extra kurser i digital pedagogik under koronaåret samt gav resurser till s.k. ”digimenter” som var lärarkollegor som hjälpte till när man hade fått problem med digital undervisning.

”Studerandena har tagit ett steg från sociala mediernas korta kommentarer och postningar till att jobba effektivt på distans, vilket de har nytta av i arbetslivet”.

Även om coronaviruspandemin 2019–2021 har belastat både lärare och studerande, innebär den också nyttiga synpunkter: Man har igen börjat uppskatta lärarens arbete och klassens roll i inläringen, för ingen undervisning eller inläring sker i ett vacuum. Man har insett att den digitala undervisningen har både för- och nackdelar, vilket syns i inlärningsresultaten. Studerandena har tagit ett steg från sociala mediernas korta kommentarer och postningar till att jobba effektivt på distans, vilket de har nytta av i arbetslivet oberoende av vad de kommer att jobba med.

I framtiden kommer man att utveckla och använda digitala serviceformer ännu mera både i Finland och i Sverige. Distansundervisningen har givit studerandena färdigheter som de kan utnyttja när de ska bemöta framtidens klienter och kunder oberoende av vilken bransch de kommer att jobba på. Nu vet de vad som fungerar och med vilka ärenden klienterna och kunderna behöver hjälp med. ■